

Erasmus+ - projekt Učna delavnica “Trajnostno varstvo okolja”

Učna delavnica za poklicno področje “komercialno-poslovni poklici”

Razvil slovenski partner

“Šolski center Nova Gorica”

Kontaktne podatke:

Neža Mikuž, Ana Lenščak

Tel.: +386 (0)5 62 05 735

neza.mikuz@scng.si, ana.lenscak@scng.si

Projekt Erasmus+ financira Evropska komisija

Vsebina

Uvod.....	3
1. Trenutno stanje in potreba po izvedbi učne delavnice za komercialno-poslovne poklice 3	
2. Splošni cilji učne delavnice.....	4
3. Ciljna skupina in učna delavnica kot kvalifikacija.....	4
3.1 Udeleženci/učenci.....	4
3.2 Kvalificirani delavci.....	4
3.3 Zainteresirana javnost.....	5
4. Zahteve za udeležence učne delavnice.....	5
4.1 Zahteve za vključene ciljne skupine.....	5
4.2 Zahteve za strokovnjake, ki izvajajo učno delavnico.....	5
5. Okvirni pogoji.....	5
5.1 Opis učnega okolja.....	5
5.2 Potrebni in priporočeni materiali.....	5
5.3 Uporabljene in priporočene učne metode.....	6
6. Struktura učne delavnice.....	6
6.1 Vsebinski pregled – učne teme.....	6
6.2 Okvirna zasnova delavnic.....	7
6.3 Podrobna zasnova delavnice – dnevno načrtovanje in podrobne delovne naloge.....	9
7. Organizacija in izvedba učne delavnice.....	10
Brezplačna licenca.....	10
Zavrnitev odgovornosti.....	11

Uvod

Da bi izvedli preiskavo, smo pregledali nacionalno zakonodajo, različne pravilnike podjetij, druge pravilnike, neformalna usposabljanja in tudi formalne izobraževalne module, kot so učni načrt za poslovnega administratorja, prodajalca in ekonomista. Ugotovili smo, da ni veliko predpisov in tudi delov učnih načrtov s tematiko varstva okolja je malo.

Raziskali smo tudi vsebine o varstvu okolja, ki jih imajo v vrtcih, osnovnih šolah, srednjih šolah in tudi fakultetah. Osredotočili smo se predvsem na začetno usposabljanje v programih poklicnega izobraževanja in usposabljanja Srednje ekonomske in trgovske šole. Obstaja nekaj modulov in vsebin, ki zagotavljajo znanja o varstvu okolja na področju komercialista, administratorja in ekonomista. Medtem, ko nismo našli neformalnih izobraževanj ali učnih delavnic za komercialne poklice ali področje trgovine na splošno. Obstoječe delavnice in tečaji so večinoma splošni in nespecifični. Večinoma so delavnice organizirane za podjetja, ki jih izvajajo organizacije kot je Gospodarska zbornica Slovenije in druge.

Zakonodaje za področje komercialno poslovnih poklicev skorajda ni oziroma ni relevantna. Vse je osredotočeno bodisi na proizvodnjo na eni strani bodisi na potrošnika na drugi strani. Zakonodaja se ukvarja predvsem z »večjimi vprašanji« in odgovorno rabo virov (elektrika, voda, varčevanje z energijo, recikliranje, zmanjševanje ogljičnega odtisa, omejevanje uporabe vozil ali spodbujanje javnega prevoza itd.) prepušča posamezniku. Okoljske politike in cilji so preširoki ali nespecifični, uporaba na delovnih mestih pa nejasna. Podjetja ta področja urejajo individualno s svojimi predpisi in pravili.

1. Trenutno stanje in potreba po izvedbi učne delavnice za komercialno-poslovne poklice

Evropska unija ima najstrožje okoljske standarde na svetu. Prednostne naloge danes so boj proti podnebnim spremembam, ohranjanje biotske raznovrstnosti, preprečevanje zdravstvenih težav zaradi onesnaževanja in odgovorna raba naravnih virov. Ti cilji, poleg varovanja okolja, spodbujajo tudi inovativnost in podjetništvo ter s tem gospodarsko rast. Institucije in organi, ki delujejo na področju varstva okolja v EU so Evropska komisija, Evropski parlament, Svet Evropske unije, Evropska agencija za okolje, Evropska investicijska banka in Evropska okoljska načela. Eden glavnih evropskih ciljev je boj proti podnebnim spremembam. (Vir: Wikipedia)

V Sloveniji je krovni zakon na področju varstva okolja Zakon o varstvu okolja, ki je začel veljati leta 1993. Leta 2004 je začela veljati novela Zakona o varstvu okolja (ZVO-1). (Vir: Okolje.info, <http://www.okolje.info/index.php/varstvo-okolja>)

Podjetja urejajo področje varstva okolja individualno s svojimi predpisi in pravili. Okoljska politika večine podjetij temelji na prepričanju, da sta gospodarska rast in

poslovna uspešnost podjetja neločljivo povezana z družbenim napredkom okolja, v katerem deluje. Podjetja si postavljajo visoke okoljske standarde ter spodbujajo nove načine dela in čistejše tehnologije, da bi ustvarila zdravo osnovo za svoje zaposlene in nova delovna mesta.

Cilji, ki jih zasledujemo, ko govorimo o varstvu okolja, so predvsem preprečevanje in zmanjševanje obremenjevanja okolja, ohranjanje in izboljšanje kakovosti okolja, trajnostna raba naravnih virov, zmanjšanje rabe energije in večja raba obnovljivih virov energije, opustitev in zamenjava uporabe nevarnih snovi itd.

Pri raziskovanju varstva okolja za omenjene poklice smo naleteli tudi na priročnik iniciative Evropske zelene pisarne. Glavni cilj mreže Evropske zelene pisarne (European Green Office-EGO) je bil razvoj standardiziranih navodil za zeleno pisarno in kalkulatorja za izračun ekološkega odtisa pisarne. Načela tega priročnika so zeleno naročanje, izboljšanje energetske učinkovitosti, zmanjšanje porabe naravnih virov in odpadnih materialov, zmanjšanje količine odpadkov in ločevanje, trajnostni transport in mobilnost ter ustvarjanje zdravega pisarniškega okolja.

2. Splošni cilji učne delavnice

Skrb za okolje in varovanje okolja postaja vse bolj pereča problematika sodobnega sveta. Pri tem razlikujemo varovanje okolja, pri čemer gre za varovanje naravne dediščine oz. okolja v prvotnem stanju, pri zaščiti okolja pa govorimo o upravljanju z naravnimi viri na tak način, da se zadovoljijo trenutne in prihodnje potrebe tako prebivalstva kot tudi živali in rastlin. Gre za široko temo, ki vključuje različne aktivnosti s tega področja, zato so bili oblikovani številni napotki za varovanje okolja za čim bolj učinkovito spopadanje z okoljskimi vprašanji. (Vir: Moja Reka, <https://mojareka.si/arhiv-natecajev/>)

Izvedli bomo tri delavnice, s katerimi želimo udeležencem približati znanja s področja trajnosti. Cilj delavnic bo opolnomočenje udeležencev z znanjem o razgradnji, ogljičnem odtisu in zeleni pisarni, saj želimo vzgajati in podpirati bolj trajnosten način življenja oziroma prevzemanjem novih bolj trajnostnih navad. Delavnice bodo teoretične in praktične in bodo vključevale tako skupinsko delo kot individualno delo.

3. Ciljna skupina in učna delavnica kot kvalifikacija

3.1 Udeleženci/učenci

Glavna ciljna skupina so dijaki začetnega usposabljanja v programih poklicnega izobraževanja Srednje ekonomske in trgovske šole.

3.2 Kvalificirani delavci

Poleg te, pa bodo ciljna skupina tudi kvalificirani delavci, ki delajo na področju trgovskih poklicev ali na področju trgovine nasploh. Z raziskavo, ki smo jo naredili in intervjuji smo ugotovili, da bi ljudem, ki delajo kot administrator, prodajalec in

ekonomist, ter delavcem, ki delajo v komercialno poslovnih poklicih, takšno usposabljanje zelo koristilo.

3.3 Zainteresirana javnost

Poleg zgoraj navedenih ciljnih skupin bi bile delavnice potencialno zanimive tudi za širšo javnost. Pravzaprav se vsak dan pri številnih dejavnostih tako doma kot na delovnem mestu srečujemo s problematiko varovanja okolja in podnebja. Takšne delavnice bi lahko ponudili tudi kot del neformalnega vseživljenjskega učenja.

4. Zahteve za udeležence učne delavnice

4.1 Zahteve za vključene ciljne skupine

Sodelujoča ciljna skupina so dijaki začetnega usposabljanja v programih poklicnega izobraževanja Srednje ekonomske in trgovske šole. Nanje lahko vplivamo že v izobraževalnem procesu in jim tako ponudimo znanje o varovanju okolja in podnebja, ki ga bodo uporabili tudi pri bodoči zaposlitvi na področju komercialno poslovnih poklicev.

Udeleženci morajo biti odprti za pridobivanje novih znanj na področju trajnosti in so pripravljeni vključiti vidik trajnosti v svoje delovno okolje. Zaposleni morajo biti v komercialno poslovnem sektorju.

4.2 Zahteve za strokovnjake, ki izvajajo učno delavnico

Izvajalec delavnice mora imeti znanja s področja varstva okolja. Nekdo, ki pozna zakone tega področja.

Lahko je tudi karierna svetovalka na šoli, ki se s tematiko varstva okolja seznanila s področjem ekonomije.

Strokovnjak mora imeti znanje in izkušnje ter strokovna znanja na področju, ki ga bo predstavil. To je znanje o odpadkih oziroma o razgradnji odpadkov, ogljičnem odtisu in zeleni pisarni. Zavedati se mora omenjenih trajnostnih ciljev in zelenega dogovora.

Strokovnjak mora imeti znanje o pripravi in vodenju delavnic z določeno ciljno skupino ter mora motivirati in navdušiti udeležence s predstavljenimi temami.

5. Okvirni pogoji

5.1 Opis učnega okolja

Vse tri delavnice potekajo v učilnici (učno podjetje), katera je oblikovana kot pisarna.

5.2 Potrebni in priporočeni materiali

Za izvedbo delavnic se uporablja računalnike, aplikacijo Miroboard in delovne liste. Udeleženci za delo v skupinah uporabljajo omenjeno aplikacijo Miroboard, saj se

želimo izogniti uporabi papirja in tako biti bolj trajnostni. Prav tako se pri eni od delavnic uporablja spletni kalkulator za izračun ogljičnega odtisa prometa na poti v službo ter na koncu delavnic izpolnijo evalvacijski vprašalnik, ki je zasnovan z google obrazci.

5.3 Uporabljene in priporočene učne metode

Vodja delavnice za izvedbo uporablja in kombinira različne metode. Vsaka delavnica je sestavljena tako iz frontalnega predavanja, individualnega dela in skupinskega dela med udeleženci.

Vključuje naslednje učne metode: razlage, demonstracije, pogovora/razprave in preizkušanja. Na začetku prve delavnice moderator izvede vajo "ledolomilec", ki je namenjena spoznavanju oziroma sproščenemu vzdušju in povezovanju udeležencev. Med izvajanjem uporabi tudi metodo viharjenja možganov, s katero udeležencem pomaga priti do čim več idej o predstavljenih tematikah.

6. Struktura učne delavnice

6.1 Vsebinski pregled – učne teme

Udeleženci spoznajo proces razgradnje odpadkov, ogljični odtis in koncept zelene pisarne. Vsaka delavnica bo vključevala predavanja, individualno in skupinsko delo. Na začetku vsake delavnice udeleženci spoznajo teoretični okvir obravnavane vsebine in s tem pridobijo osnovno znanje ter razumevanje o razgradnji, ogljičnem odtisu in zeleni pisarni. Tekom skupinskega dela oblikujejo rešitve za ponovno uporabo ali recikliranje materialov, kako zmanjšati ogljični odtis prometa in izdelalajo načrt za zeleno pisarno.

6.2 Okvirna zasnova delavnic

	1. DAN	2. DAN	3. DAN
TEMA	Razgradnja odpadkov	Ogljični odtis	Zelena pisarna
NASLOV	Pomen ozaveščanja o razgradnji odpadkov.	Zmanjšanje ogljičnega odtisa prometa na poti do delovnega mesta.	Zelena pisarna za spodbujanje učinkovite rabe energije in virov ter s tem zniževanje stroškov, spodbujanje inovativnosti in ozaveščanje zaposlenih o okoljskih problemih.
DEJAVNOSTI:	-Ledolomilec (vaja). -Predstavitev delavnice. - Uvod v temo razgradnje odpadkov. -Viharjenje možganov (vaja)/ pogovor o tem, kaj se zgodi z odpadki, ko jih zavržemo? Razgradnja odpadkov, ki nastanejo na našem delovnem mestu.	-Predstavitev delavnice. -Viharjenje možganov/razmišljanje o ogljičnem odtisu. -Uvod v temo ogljičnega odtisa.	- Predstavitev delavnice. -Viharjenje možganov/ razmišljanje o konceptu zelene pisarne. -Uvod v temo zelene pisarne. - Prepoznavanje treh vidikov koristi/prednosti, ki jih prinaša zelena pisarna: 1. za zaposlenega 2. za organizacijo/podjetje 3. za okolje in skupnost
<u>Teoretične dejavnosti</u>			

<u>Praktične dejavnosti</u>	<ul style="list-style-type: none">-Skupinska dejavnost.-Uporaba časovnega okvirja za prikaz razgradnje materialov - kateri od materialov, prikazanih na slikah, se najprej razgradi? Potrebno jih je razvrstiti po vrstnem redu v časovni okvir.-Razprava o rezultatih.-Kreiranje rešitev za ponovno uporabo ali recikliranje materialov, zmanjšanje odpadkov in predstavitev njihovih rešitev.	Individualna/skupinska dejavnost. <ul style="list-style-type: none">- Izračun ogljičnega odtisa prometa na poti v službo (s pomočjo kalkulatorja na spletni strani).-Izdelava načrta za zmanjšanje ogljičnega odtisa prometa.- Predstavitev njihovega načrta.	Skupinska dejavnost <ul style="list-style-type: none">-Načrtovanje zelene pisarne.-Predstavitev načrta zelene pisarne in primerjava s kriterijem evropske zelene pisarne.
CILJI	<ul style="list-style-type: none">-Udeleženci pridobijo informacije o trajanju razgradnje določenega materiala in kako to vpliva na okolje.	<ul style="list-style-type: none">-Kako zmanjšati ogljični odtis prometa na poti do delovnega mesta.-Izračun ogljičnega odtisa.	<ul style="list-style-type: none">-Oblikovanje smernic za načrtovanje zelene pisarne.-Oblikovanje novih standardov kakovosti pisarne.-Ozaveščanje o pomenu zelene pisarne.
<u>KAKO nadzorovati uspešnost različnih dejavnosti</u>	<p>Evalvacijski vprašalnik dnevne aktivnosti.</p> <ul style="list-style-type: none">-Vprašanja se nanašajo: <p>Kaj so se novega naučili?</p> <p>Kako so bili zadovoljni z vsebino delavnice?</p>	<p>Evalvacijski vprašalnik dnevne aktivnosti.</p> <ul style="list-style-type: none">-Vprašanja se nanašajo <p>So se kaj novega naučili?</p> <p>Kako so bili zadovoljni z vsebino delavnice?</p> <p>Je bila dolžina delavnice primerna?</p> <p>Kako so zadovoljni z</p>	<p>Evalvacijski vprašalnik dnevne aktivnosti.</p> <ul style="list-style-type: none">-Vprašanja se nanašajo na: <p>So se kaj novega naučili?</p> <p>Kako so bili zadovoljni z vsebino delavnice?</p> <p>Je bila dolžina delavnice primerna?</p> <p>Kako so zadovoljni z</p>

	Je bila dolžina delavnice primerna?	moderatorjem delavnice?	moderatorjem delavnice?
	Kako so bili zadovoljni z moderatorjem delavnice?	Kaj bi spremenili/dodali na delavnici?	Kaj bi spremenili/dodali na delavnici?
	Kaj bi spremenili/dodali na delavnici?		

6.3 Podrobna zasnova delavnice – dnevno načrtovanje in podrobne delovne naloge

Delavnice trajajo tri dni:

1. DAN: Razgradnja odpadkov

Na začetku prve delavnice je namenjenih nekaj besed o projektu LWS – Učna delavnica za trajnostno varstvo okolja. Nato predstavimo tri teme, ki bodo potekale v naslednjih dneh. Začeli bomo z vajo prebijanja ledu, da spodbudimo skupino in se med seboj povežemo.

Najprej predstavimo, kako bo delavnica potekala. Nato začnemo s predstavitvijo razgradnje odpadkov. Udeleženci razmišljajo o tem, kaj se zgodi z odpadki, ko jih zavržemo in razmišljajo, o načinih recikliranja odpadkov, ki nastanejo na njihovem delovnem mestu.

V okviru praktičnih aktivnosti udeleženci delajo v skupini. Na podlagi časovnice bodo razvrstili odpadke, kateri od njih se razgradi prvi in kateri zadnji (materiali so prikazani na slikah).

Po aktivnosti udeleženci predstavijo svoje rezultate in na koncu ustvarijo rešitve za ponovno uporabo, recikliranje materialov in zmanjšanje odpadkov. Pri tem uporabljajo aplikacijo Miroboard.

Na koncu izpolnijo spletni evalvacijski vprašalnik o delavnici.

2. DAN: Ogljični odtis

Na začetku najprej predstavimo potek delavnice. Nato izvedemo nevihte možganov na temo ogljičnega odtisa, (da ugotovimo, kakšno znanje o tem imajo udeleženci). V nadaljevanju predstavimo temo ogljičnega odtisa.

Nato udeleženci s pomočjo kalkulatorja na spletni strani <https://www.umanotera.org/izracunaj-svoj-ogljicni-odtis/>, izračunajo ogljični odtis prometa na poti do delovnega mesta. Udeležence razdelimo v skupine. Izdelajo in predstavijo načrt za zmanjšanje ogljičnega odtisa prometa na poti do delovnega mesta (na podlagi predloge delovnega lista).

Na koncu udeleženci izpolnijo spletni evalvacijski vprašalnik o delavnici.

3. DAN: Zelena pisarna

Na začetku tretjega dne najprej predstavimo vsebino delavnice in pomen zelene pisarne. Potem udeleženci izvedejo viharjenje idej na temo zelene pisarne. Nato predstavimo temo zelene pisarne in identificiramo tri vidike in prednosti, kako omogočiti zeleno pisarno (za posameznika-zaposlenega, organizacijo in okolje/skupnost).

Praktične dejavnosti vključujejo skupinsko delo. Udeleženci so razdeljena v skupine, vsaka skupina kreira svoj predlog zelene pisarne z uporabo aplikacije Miroboard. Nato osnutek primerjajo s kriteriji Zelene pisarne (European Green Office – Checklist).

Na koncu aktivnosti udeleženci izpolnijo spletno evalvacijo delavnice.

7. Organizacija in izvedba učne delavnice

Šolski center Nova Gorica organizira delavnice z dijaki s področja komercialno-poslovnih poklicev. Pri tem sodelujem tudi z nekaterimi učitelji, ki nam svetujejo o uporabi učnih metod in o izvedbi delavnice. Skupaj določimo točen časovni okvir in potek delavnice po korakih.

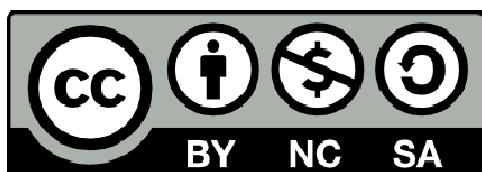
Namen delavnice je, da udeleženci, čim več pridobljenega znanja odnesejo in uporabijo v praksi, zato sodelavnice tako teoretično kot praktično zasnovane.

Po vsaki izvedeni delavnici smo pripravili vprašalnik, ki ga udeleženci izpolnijo in na podlagi katerega lahko ugotovimo uporabnost in pestrost delavnice ter na kakšen način bi jo lahko nadgradili.

Brezplačna licenca

Izdelek, ki smo ga razvili v okviru projekta Erasmus+ »Učna delavnica – trajnostno varstvo okolja« je bil razvit s podporo Evropske komisije in odraža izključno mnenje avtorja. Evropska komisija ne odgovarja za vsebino dokumentov

Publikacija pridobi licenco Creative Commons CC BY-NC SA.

Ta licenca vam omogoča distribucijo, predelavo, izboljšavo in nadgradnjo dela, vendar le nekomercialno. Pri uporabi dela kot tudi izvlečke tega.

1. navesti je treba vir in povezavo do licence ter navesti morebitne spremembe. Avtorske pravice ostanejo avtorjem dokumentov.
2. dela ni dovoljeno uporabljati v komercialne namene.
3. Če delo preoblikujete, pretvarjate ali gradite na njem, morajo biti vaši prispevki objavljeni pod isto licenco kot izvirnik.

Zavrnitev odgovornosti

Podpora Evropske komisije za produkcijo te publikacije ne pomeni odobritve vsebine, ki odraža samo stališča avtorjev, in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje.